

Вамуш Альона

кандидат історичних наук,
завідувач кафедри методики викладання
суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «ІППОЧО»,
Чернівці, Україна
alena.vamush@gmail.com

Яремко Оксана

кандидат історичних наук,
директор Чернівецької гімназії № 18,
вища кваліфікаційна категорія, вчитель-методист,
Чернівці, Україна
belcan.oksana@gmail.com

**ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ ЯКОСТІ: ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ТА
ШКОЛИ БУКОВИНИ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Налагоджена співпраця між Комунальним закладом «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» та закладами загальної середньої освіти відкриває нові можливості для підвищення якості навчання у школах Чернівецької області та сприяє покращенню підготовки педагогічних кадрів для майбутнього освітнього процесу. Курси підвищення кваліфікації для вчителів Нової української школи за програмами Комунального закладу «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» є основним джерелом професійного розвитку для педагогів, директорів закладів загальної середньої освіти та заступників директорів. Забезпечуючи високоякісну підготовку педагогів до впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, Комунальний заклад «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» реалізовує інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Ефективна комунікація між Комунальним закладом «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» та закладами загальної середньої освіти забезпечує впровадження нового стандарту, обмін досвідом та найкращими практиками, а також визначає траєкторію підготовки педагогів до нових викликів у сфері освіти.

З 2017 року в Україні розпочалось фундаментальне реформування системи освіти, що знаменувалося прийняттям нових Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та утвердженням Концепції Нової Української школи.

З першого вересня 2018 року всі учні перших класів українських шкіл розпочали своє навчання за новим Державним стандартом початкової освіти, у новому освітньому просторі. Наступним етапом впровадження Нової української школи була реалізація проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на 2021-2027 роки [4]. Зокрема, з вересня 2021 року 4 заклади Чернівецької області стали пілотними щодо експериментальної перевірки можливостей реалізації освітніх галузей нового Державного стандарту на засадах Концепції Нової української школи [5].

Комунальний заклад «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» (далі – КЗ «ІППОЧО») став виконавцем, координатором, фасилітатором, регіональним керівником та натхненником всеукраїнського експерименту в базовій середній освіті Буковини. На основі врахування нових тенденцій розвитку освіти й освітніх запитів КЗ «ІППОЧО» почав забезпечувати організаційний та науково-методичний супровід реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в

умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти Чернівецької області [3].

Колектив КЗ «ІППОЧО» затвердив Програму навчання педагогічних працівників «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти на засадах Концепції «Нова українська школа», які з 1 вересня 2022 року почали викладати у 5-х класах ЗЗСО та забезпечив навчання локальних тренерських команд за освітніми галузями для підготовки педагогів до впровадження Державного стандарту базової середньої освіти [2].

Фахові команди регіональних тренерів по галузях, активно здійснювали навчально-методичний супровід впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на засадах Концепції «Нова українська школа» та підготували групи локальних тренерів.

На прикладі навчання педагогічних працівників за громадянською та історичною освітньою галуззю (далі - ГІО) проаналізуємо процес впровадження Державного стандарту базової середньої освіти в школах Буковини. За галуззю ГІО було підготовлено групу локальних тренерів у складі 22 осіб, які проводили навчання вчителів області для підготовки до викладання у 5-6-х та 7-х класах НУШ.

Під час проведення курсів підвищення кваліфікації майбутні вчителі НУШ:

- обговорили зміни і нововведення структури та змісту Державного стандарту базової середньої освіти
- отримали фахові консультації щодо Типової освітньої програми, змісту та структури освітніх програм
- окреслили процес формування ключових компетентностей НУШ
- проаналізували модельні програми ГІО (інтегровані курси) та їх основі розробили навчальні програми
- дізналися про загальні принципи роботи з конструктором навчальних програм
- ознайомились із навчально-методичним забезпеченням викладання ГІО
- визначили роль педагога в умовах сучасних процесів реформування освіти
- охарактеризували особливості діяльнісного та інтегрованого підходу у системі формальної освіти
- виробили техніки та прийоми формування оцінювання [1].

На підсумковому та узагальнюючому модулі ГІО провели дискусійну платформу, де обговорили та проаналізували готовність педагогів до впровадження та реалізації Державного стандарту базової середньої освіти.

Для ефективного впровадження НУШ налагоджено нові виміри співпраці між КЗ «ІППОЧО» та ЗЗСО. Зокрема, Інститут проводить підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів загальної середньої освіти, забезпечує реалізацію державної політики за освітніми галузями [7]. Водночас, адміністрація ЗЗСО має глибоко розумітися на перевагах, які пропонує НУШ, та скоординувати вчителів, спрямувати освітній процес у пріоритетному напрямку.

Керівництво ЗЗСО має чітко визначені завдання:

моніторити підготовку педагогічних працівників до впровадження Державного стандарту базової середньої освіти

забезпечити участь педагогічних працівників закладу освіти у роботі навчальних сесій за освітніми галузями

створити команду, яка буде забезпечувати якість освіти, так звану «професійну спільноту» [6, с.56].

В умовах повномасштабного вторгнення росії реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти супроводжують чимало викликів: освітній процес переривається повітряними тривогами, частина учнів виїхала за кордон, не вистачає матеріального й технічного забезпечення шкіл [8]. Попри виклики повномасштабної війни, впровадження Державного стандарту базової середньої освіти триває. КЗ «ІППОЧО» продовжує роботу з закладами освіти та педагогами області щодо подальшого розвитку їх професійної компетентності та готовності до впровадження Концепції «Нова українська школа».

Отже, для подальшого впровадження принципів Нової української школи необхідні якісні зміни у процесі професійного розвитку вчителів, які будуть компетентними, вмотивованими, здатними до професійної рефлексії, відкритими до змін та реалізації засад НУШ, готовими допомагати учням набувати та розвивати компетентності, необхідні для життя в XXI столітті. Перетворення закладів загальної середньої освіти на професійні громади, що співпрацюють із закладами післядипломної освіти, сприяє їх успішному удосконаленню та стратегічному розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Навчально-тематичний план навчання педагогічних працівників за громадянською та історичною освітньою галуззю для забезпечення підготовки педагогів закладів загальної середньої освіти до впровадження Державного стандарту базової середньої освіти у 5-х класах ЗЗСО з 1 вересня 2022 року.
2. Про організаційний та науково-методичний супровід забезпечення підготовки вчителів 5-х класів закладів загальної середньої освіти Чернівецької області до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти з 1 вересня 2022 року: наказ Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області від 13 жовтня 2021 р. № 64.
3. Про організаційний та науково-методичний супровід реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти Чернівецької області: наказ Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області від 30.04.2021р. № 38.
4. Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.04.2021 р. № 406.
5. Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на базі закладів загальної середньої освіти Чернівецької області»: наказ Департаменту освіти і науки від 29.04.2021 р. № 129.
6. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: монографія/ за ред. С. Л. Лондара; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2019. 192 с.
7. Статут комунального закладу «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області» (нова редакція) від 24 квітня 2023 р. № 60.
8. Упровадження Держстандарту в умовах війни: виклики для вчителів. URL: <https://osvita.ua/school/reform/89570/>